

De Oude Nederlandse Hervormde Kerk

G.Buter; plattegrondtekening: Wouter Elbertsen

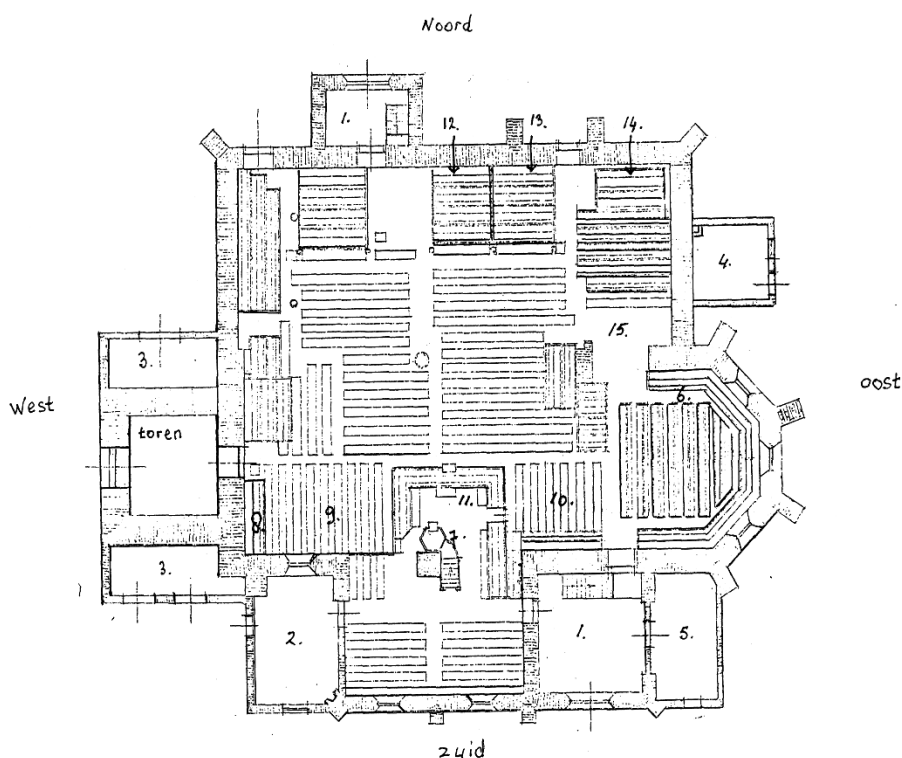
De kerk is in de vorige eeuw enkele keren grondig verbouwd. In 1910 verdwenen de sacristie en de kapel aan de zuidzijde en kwam er een nieuwe dwarsbeuk. In 1923 verdween het portaal aan de noordkant, waar tot 1849 de brandspuiten hadden gestaan, en werd er een dwarsbeuk gebouwd. Ook het oude schoollokaal op de hoek van de Kelnarijstraat verdween en de consistorie werd verplaatst naast de toren.

Op bijgaande tekening van Wouter Elbertsen, gewoond hebbende aan de Nijkerkerstraat 52, ziet u de situatie van vóór 1923. In de plattegrond op schaal zijn deze gegevens overzichtelijk weergegeven. Als we eerst om de kerk heenlopen en bij de toren beginnen zien we links en rechts daarvan de brandweershokken, die omstreeks 1849 gebouwd zijn. Lopende naar de noordzijde bevond zich meteen om de hoek een oude deur, waarachter een trap was die naar het orgel voerde dat voorheen boven in de noordwest hoek stond. Vervolgens zien we het noordportaal met een trap naar de galerij (1902) en het orgel. Vervolgens weer een deur tussen de van Diemont en van Goltsteinbanken. De hoek omlopende zien we een hok, vermoedelijk het stookhok. We lopen om het koor heen, één der oudste gedeelte van de kerk, en zien op de hoek de oude school. Na 1829, toen de school op de markt in gebruik kwam, werd dit lokaal ook nog wel eens voor school gebruikt. Vervolgens een deur naar het zuidportaal en op de andere hoek de consistoriekamer. We zijn nu weer bij de toren.

We lopen de kerk binnen door de deur aan de zuidkant. In het portaal zien we een trap naar de galerijen en een deur naar het schoollokaal. Boven zijn twee galerijen, één aan de zuidkant (1904) met 135 zitplaatsen, en de galerij boven de blauwe slinger (1904) met ca.70 zitplaatsen. In het portaal gaan we de kerk binnen en komen uit achter de preekstoel. Daar zijn een vak vrije stoelen en

een vak eigen stoelen. Om de preekstoel staan de ouderlingenbanken en de verhoging met lezenaar van de voorlezer. In de kerk zijn in het midden vakken met eigen stoelen. Ook de vakken naast de preekstoel zijn eigen stoelen. Deze vakken hebben namen als Hui-
nervak en Aannemersvak.

De banken aan de noordkant, de westkant en in het koor zijn vrije

banken. Deze banken zijn alle gesloten met deurtjes. Het koor en de galerij erboven worden ook De Blauwe Slinger genoemd. De Blauwe Slinger was een met deuren afgesloten U-vormige gangpad met een hoge bank achter in het koor. Men kon via twee extra deurtjes achter in het koor ook in de hoge bank komen. De naam ontstond omdat de gang half rond was en blauw geverfd of betegeld was. Naast de Blauwe Slinger was een ruimte (zie 5), waar men kon wachten tot alle plaatsen vrij kwamen. Als de kerk vol was bleven de mensen hier staan en na de tussenzang kon er geruild worden. In die tijd werd er ook met de lange stok gecollecteerd. Er liep altijd iemand mee om af en toe de zak te legen anders werd hij

te zwaar. Een bijzonderheid is ook nog dat tijdens deze verbouwing de kerkdiensten gewoon doorgingen.

Verklaring plattegrond oude Nederl.Herv.kerk.

Situatie tussen 1910 en 1923.

1. portalen aan noord- en zuidzijde	9. het huinervak
2. consistoriekamer	10. het aannemersvak
3. brandweershokken	11. ouderlingenbanken met lezenaar
4. stookhok	12. domineesbank
5. oude schoollokaal	13. van Diemontbank
6. koor met blauwe slinger	14. van Goltsteinbank
7. preekstoel	15. wachtruimte
8. burgemeestersbank	

de kerkgang

+++